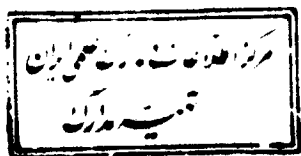

محمد بن عبد الله

٢٧/٥١

۱۳۷۸ / ۵ / ۲۰

دانشگاه تهران

بستارکپی

پایان نامه کارشناسی ارشد

تیرداد شریف

استاد راهنما

دکتر سیامک یاسمی

خرداد ۱۳۷۸

۲۷/۰۱

۳۴۵۷۲

جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه تهران

دانشکده علوم

بسمه تعالی

اداره کل تحصیلات تکمیلی دانشگاه

احتراماً به اطلاع میرساند که جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد ریاضی محض آقای تیرداد شریف تحت عنوان :

بستار کیپ

در تاریخ ۷۸/۴/۹ در دانشکده علوم دانشگاه تهران برگزار گردید.

هیأت داوران براساس کیفیت پایان نامه، مقالات انتشار یافته، استماع دفاعیه و نحوه پاسخ به سؤالات، پایان نامه ایشان را برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته ریاضی محض معادل با ۶ واحد با نمره ۱۹/۵ نوزده و نیم با درجه عالی مورد ارزشیابی قرار داد.

هیأت داوران

سمت	نام و نام خانوادگی	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه	امضاء
۱-	استاد راهنما دکتر سیامک یاسمی	استادیار	تهران	
۲-	استاد داور دکتر حسین ذاکری	استاد	تربیت معلم	
۳-	استاد مشاور دکتر رحیم زارع نهندی	استاد	تهران	

سرپرست تحصیلات تکمیلی گروه   مدیر گروه   سرپرست تحصیلات تکمیلی دانشکده

رسول اخرویکهر

محمد رضا درفشه

رحیم زارع نهندی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۵	فصل صفر: پیش‌نیازها
۲۵	فصل اول: بستارکیپ
۲۶	۱. تعریف و خواص اساسی بستارکیپ
۳۷	۲. حدس تک جمله‌ای و جمعوند حلقه منظم بودن
۵۱	فصل دوم: رابطه بستارکیپ و بستارانتگرال
۶۱	فصل سوم: I' - منظم ضعیف بودن - I' منظم بودن و مسئله موضعی سازی
۸۶	فهرست مراجع

«پیشگفتار»

در این پایان نامه بیش از همه مدیون جناب آقای دکتر یاسمی هستم که با راهنماییهای خود و در اختیار قراردادن مراجع مناسب مرایاری نمودند. از جناب استاد آقای دکتر زارع نهندی بقلت راهنماییهای مناسبشان در قسمتهایی از این رساله سپاسگزارم همچنین نهایت قدردانی و تشکر را از سرکار خانم سمیع بقلت زحمات بیدریغشان در تایپ این پایان نامه طولانی را دارا هستم. در نهایت از تمام استادان و معلمین عزیزم در تمام مراحل تحصیلم سپاسگزارم.

تیرداد شریف

مقدمه

نظریه بستارکیپ بسیار دشوار است. ذکر اسامی افرادی که این نظریه را پدید آورده‌اند وسعت و اهمیت آنرا نشان میدهد. افرادی نظیر J. Swanson، I. Roberts، M. Hochster، C. Huneke، K. Smith، A. Burch، P. Roberts، J. Lipman، L. S. Zippin، C. Peskine، M. Hochster و P. Roberts پیدا کرده در مواردی که قصد برگرداندن یک مسئله به مشخصه‌های مثبت را داریم روشهای کاری این افراد منشاء انتزاع نظریه بستارکیپ (Tight closure) بوده است؛ اما بطور جدی این نظریه در یک مکالمه بین Huneke و Hochster آغاز شده است. اگر فرض کنیم که R حلقه‌ای جابجایی و نوتری و از مشخصه عدد اول p باشد و $I \subseteq R$ ، ایدالی از آن، بستارکیپ I را که خود یک ایدال است با I^* نمایش میدهیم. I^* شامل I است. ما بستارهای دیگری را هم می‌شناسیم مانند $\text{Rad}(I)$ و بستار انتگرال (فصل دوم) اما I^* از دوتای دیگر به خود ایدال نزدیکتر است. قصد از طراحی این بستار آنست که خواص ظریفی از ایدال را حفظ کند اما اهداف دیگری در شکل دهی این بستار موثر بوده‌اند که عبارتند از ۱- در حلقه‌های منظم $I = I^*$ برای هر ایدالی درست باشد (حلقه‌هایی که چنین ویژگی مهمی را دارند، I^* منظم ضعیف نامیده می‌شوند و خصوصیت فوق را برای حلقه‌های منظم در فصل اول ثابت خواهیم کرد) ۲- بستار در شرط Colon-Capturing صدق کند ۳- بستارکیپ I شامل بستار انتگرال توانی از ایدال I باشد (بریانسون-اسکودا) ۴- انقباض بستارکیپ توسعه یک ایدال مشمول در بستارکیپ ایدال مفروض باشد عبارتی اگر $R \subseteq S$ حلقه‌هایی نوتری و از مشخصه $p > 0$ باشند. $I \subseteq R$ آنگاه $I^* \cap R \subseteq I^*$ (قضیه (۸-۱) را ببینید) اگر با طرفداران مکتب اصالت عمل (پراگماتیسم) در مورد نظریه‌های علمی و ریاضی موافق باشیم و صدق را، سودمندی بدانیم، باید بگوئیم بستارکیپ بسیار سودمند است و لذا از درجه صدق بالایی برخوردار است چراکه ما را در حل حدسهایی بسیار مهم در جبر جابجایی و همولوژی یاری رسانده است. در این رساله دو حدس مهم از جبر جابجایی را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

در سال ۱۹۷۳ M. Hochster حدس زیر را ارائه کرد:

فرض کنیم که R, S حلقه‌هایی جابجایی و یک‌دگر بوده که S حلقه‌ای منظم و شامل R باشد. اگر R به‌عنوان R مدول جمعیوند S باشد آیا $C.M, R$ است؟

این حدس تحت عنوان "Direct Summand of a regular ring" معروف می‌باشد که هنوز مسئله‌ای باز است. با طراحی بستارکیپ که دارای ویژگیهای چهارگانه فوق باشد این حدس را در حالتی که مشخصه R عدد اول $p > 0$ باشد در فصل اول حل خواهیم کرد که تاکنون بدون کمک بستارکیپ با این کلیت حل نگردیده است. اما مسئله بار دیگری که به آن خواهیم پرداخت مسئله معروف monomial conjecture می‌باشد و آن چنین است:

اگر (R, m) حلقه‌ای موضعی و نوتری باشد و $x_1, \dots, x_n \in R$ یک سیستم پارامتری باشد، آنگاه برای هر عدد طبیعی i : $(x_1^{i+1}, \dots, x_n^{i+1}) \notin (x_1 \cdots x_n)^i$.

ما این مسئله را پس از حدس Hochster در فصل اول پایان‌نامه در حالتی که حلقه R از مشخصه $p > 0$ باشد حل خواهیم کرد. بستارکیپ در حلقه‌های با مشخصه صفر و مرکب تاکنون تعریف نشده است اما زمانی که R روی یک میدان از مشخصه صفر، یک جبر متناهی مولد باشد تعاریفی موجود است ولی بنابر آنها هنوز نمی‌دانیم که آیا I^0 یک ایدال است یا خیر؟ همچنین برای زیرمدولهای یک مدول متناهی مولد روی یک حلقه نوتری از مشخصه p ، بستارکیپ را تعریف کرده‌اند که متکی بر فانکتور فروبنیوس است. اما ما در این رساله فرصت پرداختن به آنرا نخواهیم داشت. آنچه را که ما در این پایان‌نامه بیان خواهیم کرد مقدماتی است و شاید بهتر باشد عنوان این رساله را مقدمه‌ای بر بستارکیپ بنامیم. ویژگی عجیب I^0 آنست که زمانی که انتظار رفتار طبیعی را از آن داریم با دشواریهای بسیار جدی و گاه با مسائلی باز روبرو خواهیم شد. اما I^0 در غیر طبیعی‌ترین موقعیتهای ظاهر شده و ما را با شگفتی مواجه می‌سازد. دو مسئله طبیعی که بیکره اصلی فصل سوم این رساله را تشکیل میدهند هر دو از مسائلی بسیار دشوار و باز در نظریه Tight closure هستند آنها عبارتند از: آیا این بستار با موضعی‌سازی تعویض پذیر است؟ عبارتی اگر $W \subset R$ بسته ضربی و $I \subseteq R$ هستند آنها عبارتند از: آیا $(W^{-1}I)^0 = W^{-1}(I^0)$ ؟ و آیا اگر F, R منظم ضعیف باشد آنگاه برای هر ایدال اول p ، یک ایدال از آن باشد، آیا $(I^0)^* = W^{-1}(I^0)$ ؟ (این مسئله معادل آنست که اگر F, R منظم ضعیف باشد، آیا F منظم است؟ برای R_p, F منظم ضعیف است؟) این مسئله معادل آنست که اگر F, R منظم ضعیف باشد، آیا F منظم است؟ برای علت این امر رجوع شود به فصل اول) پرداختن جدی به این نظریه در سطح بالاتری از یک رساله کارشناسی ارشد هم ممکن نمی‌باشد با این حال سعی من در این رساله این بوده است که در حد امکان اثباتها را بطریقی کاملاً مقدماتی بیان کرده

و همه پیش‌نیازهای لازم را گرد آورم. کتاب Tight closure تألیف Huneke خود دشوار است، اثباتها بطوری خلاصه آورده شده‌اند و گاه از مطالبی عمیق و جدی اثباتی نمی‌توان یافت. پراکندگی موضوعات این نظریه بسیار زیاد است و یافتن و فراگرفتن آنها ناممکن بطوریکه حتی فرصت پرداختن جدی به مباحثی مهم در این نظریه نظیر Test element (برای تعریف آن به فصل دوم رجوع شود) و تغییر پایه (Base change) را نداشته‌ام. در این نظریه حتی این سوال که آیا F -منظم ضعیف بودن (R, m) ، F' -منظم ضعیف بودن $\hat{R}$ (تحت m -آدیک توپولوژی) را نتیجه می‌دهد؟ مسئله‌ای بسیار دشوار و باز است و حتی حل آن در حالاتی خاص بسیار سنگین است در واقع این مسئله مستلزم بررسی عمیق حلقه‌های excellent و نگاشته‌های منظم (Smooth base change) می‌باشد. (یا اثباتی بسیار سنگین نشان داده می‌شود که اگر حلقه (R, m) excellent و F' منظم ضعیف (F -منظم) باشد آنگاه $\hat{R}$ هم همان خاصیت را دارد). اما آنچه را که من جدی‌تر به آن پرداخته‌ام رابطه بین F' منظم ضعیف بودن و F' -منظم بودن و F' -گویا بودن و همچنین دو حدس جبر جابجایی ذکر شده در قبل می‌باشد. از مهمترین قضایای نظریه بستارکیپ قضیه Colon-Capturing است. همانگونه که میدانیم اگر $x_1, \dots, x_n \in R$ یک R -دنباله باشد آنگاه $(x_1, \dots, x_{n-1}) : x_n \subseteq (x_1, \dots, x_{n-1})$. در این رساله x_i ها را در حلقه R چنان تعریف می‌کنیم (به تعریف پارامتر در فصل صفر رجوع شود) که در حلقه‌های C.M به همان R دنباله‌ها تبدیل می‌شوند.

با شرایطی روی حلقه R (تصویر یک حلقه C.M و متساوی‌البعد بودن) به رابطه

$$(x_1, \dots, x_{n-1}) : x_n \subseteq (x_1, \dots, x_{n-1})^*$$

میرسیم. این قضیه را Colon-Capturing می‌نامیم که دارای دو صورت است و ما هر دو صورت آنرا در این پایان‌نامه اثبات خواهیم کرد. صورت اول را در فصل اول و صورت دوم را در فصل سوم بیان خواهیم کرد و نشان می‌دهیم که صورت دوم تعمیمی از صورت اولی است. صورت اول آن ما را در حل دو حدس بزرگ monomial conjecture, Direct Summand در حلقه‌های با مشخصه $p > 0$ کمک می‌کند و صورت دوم آن ما را در تحلیل رده‌های مهمی از حلقه‌ها یعنی حلقه‌های F -منظم ضعیف و F -منظم یاری می‌دهد. به عنوان مثال اینکه در حلقه‌های گرنشتاین هر دو شرایط برهم منطبق می‌شوند عبارتی یکی دیگری را نتیجه می‌دهد. در اینگونه حلقه‌ها خواهیم دید که R F -منظم ضعیف (F -منظم) خواهد بود اگر و تنها اگر فقط یک سیستم پارامتری بسته باشد. ساده‌ترین و

طبیعی ترین سوالات در این نظریه ما را با مسائلی باز و جدی مواجه می سازد که مثلاً بعضی از آنها عبارتند از:

۱- اگر F, R منظم ضعیف باشد و $x \in R$ مقسوم علیه صفر نباشد آیا $F \otimes_{x/R} H$ منظم ضعیف است؟ عکس مطلب

چطور؟

۲- اگر F, R منظم ضعیف باشد، $R[x]$ و $R[[x]]$ چگونه اند؟

۳- اگر (R, m) نوتری و موضعی و $I \subseteq R$ ایدالی از آن باشد آیا $(I\hat{R})^\circ = I^\circ \hat{R}$ ؟

اینز به جرأت می توان گفت که در حلقه های نوتری با مشخصه $p > 0$ ، اثبات یک موضوع در مورد بستارکیپ یک ایدال همانقدر مهم است که در مورد خود ایدال، نمونه ای از این امر تعمیم قضیه بریانشون-اسکودا می باشد آنچه را که من در این رساله انجام داده ام می تواند آغازی باشد برای کسانی که علاقه مند به کار روی این موضوع هستند. دو قسمت مهم دیگر از این نظریه یعنی Base change, test element از غنا و محتوایی بسیار عمیق برخوردارند که فراگیری آنها حرکتی بسیار جدی را می طلبد؛ اما به عنوان نظری شخصی معتقد هستم درک و شهود عمیقی از جبرجابجایی، کوهومولوژی موضعی (Local cohomology) هندسه جبری؛ Homology :Etale Theory :regular base change برای فراگیری جدی این نظریه ضروری است که از این دیدگاه برخوردار من با این نظریه بسیار سطحی بوده است. بهرحال امیدوارم این رساله مقدمه ای برای علاقه مندان آینده باشد. ناچه مقبول افتد.

تیرداد شریف

فصل صفر

پیش‌نیازها

مطالبی که در این فصل آورده شده‌اند بعضاً در کتب درسی جبر جابجایی موجودند اما اصطلاحات و نمادگذاریها از مرجع [۶] اقتباس شده‌اند. برهان تعدادی از قضایا در این مرجع موجودند و برهان قضایایی که بطور مشخص در آن ذکر نشده‌اند و یا به‌عنوان تمرین آورده شده‌اند را در همین قسمت آورده‌ایم.

در این فصل قضایا را با نمادهای سه‌تایی مرتب کرده‌ایم که مثلاً منظور از سه‌تایی (۰-۳-۲) به‌معنای آنست که این قضیه، در بخش پیش‌نیازها موجود میباشد و دومین قضیه‌ای است که در فصل سوم به‌عنوان پیش‌نیاز عنوان شده است. قضایای موجود در فصلهای بعدی را با نمادهایی ۲ تایی مرتب کرده‌ایم. تمامی حلقه‌هایی که در این رساله بکار میروند،

جابجایی، یک‌دار و نوتری هستند. تعدادی از فضاها در حالتی که مشخصه حلقه عدد اول $p > 0$ باشد برقرارند که در این حالت می‌نویسیم $\text{char}(R) = p$. اما بیشتر فضاهای این فصل در حالت کلی هم برقرارند. نظریه بستارکیب که در این رساله به آن خواهیم پرداخت فقط برای حالتی که $\text{char}(R) = p$ باشد شرح داده می‌شود. از آنجایی که حلقه‌های ما نوتری هستند، پس تعداد ایده‌آل‌های اول مینیمال روی هر ایدال I ، متناهی است و مجموعه آنها را با $\min(I)$ نمایش خواهیم داد و مجموعه $\min(0)$ را با $\min(R)$ نمایش می‌دهیم.

همچنین p $R^0 = R - \bigcup_{p \in \min(R)} p$ فرض کنیم I ایدالی از یک حلقه جابجایی و نوتری R باشد که $\text{char}(R) = p$ داشته باشیم $I = (a_1, \dots, a_n)$ برای I که $q = p^e$ که e عددی صحیح و مثبت یا صفر است. $I^{(q)} = \langle i^q : i \in I \rangle$ همچنین برای چون مشخصه حلقه p است، بنابر بسط دو جمله‌ای نیوتن بوضوح داریم $I^{(q)} = \langle a_1^q, \dots, a_n^q \rangle$. همچنین برای $q = p^e$ قرار می‌دهیم $R \xrightarrow{F^e} R$ که $F^e(r) = r^q$. بسادگی F^e یک هم‌ریختی حلقه‌ای است که آنرا همومورفیسم فروبنیوس از مرتبه e می‌نامیم. واضح است که $I^{(q)} = F^e(I)R$.

لم ۱.۵.۱. فرض کنیم $n \in \mathbb{N}$ عدد طبیعی باشد، آنگاه داریم:

$$n! = \sum_{k=0}^n (-1)^{n-k} \binom{n}{k} k^n$$

برهان: فرض کنیم که S مجموعه‌ای متناهی باشد و $A_i \subseteq S$ که $1 \leq i \leq q$ و $q \geq 2$ اگر $\bar{A}_i = S - A_i$ باشد. از اصل شمول و عدم شمول استفاده می‌کنیم (این اصل در نظریه مجموعه‌های متناهی و ترکیبیات شناخته شده می‌باشد). بنابراین قضیه داریم:

$$|\bar{A}_1 \cap \dots \cap \bar{A}_q| = |S| - \sum_{i=1}^q |A_i| + \dots + (-1)^e \sum_{i_1 < \dots < i_e} |A_{i_1} \cap \dots \cap A_{i_e}| + \dots + (-1)^q |A_1 \cap \dots \cap A_q|$$

حال فرض کنیم که n شی $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ را داشته باشیم. آنگاه اگر p یک ترتیب n از n برای a_i هاست $|p| = n^n$. $S = \{p \in S \mid p \text{ فاقد شی } a_i \text{ است}\}$ زیر مجموعه‌های A_i را چنین تعریف می‌کنیم $A_i = \{p \in S \mid p \text{ فاقد حروف } a_{i_1}, \dots, a_{i_e} \text{ است}\}$ و لذا $|A_i| = (n-1)^n$ به معنای ترتیبهایی است که فاقد حروف $a_{i_1}, \dots, a_{i_e}$ هستند.

پس $|A_{i_1} \cap \dots \cap A_{i_r}| = (n-r)^n$. لذا بنابر تعریف A_i ، مجموعه $\overline{A_i}$ تعداد ترتیبهایی است که دارای حرف a_i هستند لذا $\overline{A_1} \cap \dots \cap \overline{A_n}$ تعداد ترتیبهایی است که همه حروف را دارند، لذا این تعداد همان $n!$ است و بنابرین $|\overline{A_1} \cap \dots \cap \overline{A_n}| = n!$ حال مطابق اصل شمول و عدم شمول

$$n! = n^n - \binom{n}{1}(n-1)^n + \dots + (-1)^r \binom{n}{r}(n-r)^n + \dots + (-1)^n \binom{n}{n}(n-n)^n$$

$$\Rightarrow n! = \sum_{t=0}^n (-1)^t \binom{n}{t} (n-t)^n \Rightarrow n! = \sum_{k=0}^n (-1)^{n-k} \binom{n}{n-k} k^n$$

$$\square \text{ و از طرفی چون } \binom{n}{k} = \binom{n}{n-k} \text{ لذا } n! = \sum_{k=0}^n (-1)^{n-k} \binom{n}{k} k^n$$

قضیه ۱.۱.۰. فرض کنیم (R, m) حلقه‌ای موضعی و نوتری باشد. اگر $\{n_i\}_{i=1}^{\infty}$ دنباله‌ای صعودی از اعداد طبیعی

$$\prod_{i=1}^{\infty} m^{n_i} = 0$$

باشد آنگاه

برهان: فرض کنیم که a, b ایدالهایی از حلقه R باشند بقسمی که $b = \bigcap_{i=1}^{\infty} a^{n_i}$. نشان می‌دهیم $ab = b$. بوضوح $ab \subseteq b$. حال فرض کنیم $ab = q_1 \cap \dots \cap q_m$ که q_i ها، p_i ها اولیه‌اند. نشان می‌دهیم $b \subseteq q_i$ برای هر i . فرض کنیم که $b \not\subseteq q_1$. پس $y \in b - q_1$. حال $x \in a$ را دلخواه می‌گیریم:

$$xy \in ab \Rightarrow xy \in q_1 \Rightarrow x \in \sqrt{q_1} = p_1 \Rightarrow a \subseteq p_1$$

اما چون R نوتری است پس $p_1 \subseteq q_1$ برای یک r طبیعی. پس $a^r \subseteq q_1$. چون n_i ها دنباله‌ای صعودی‌اند و نامتناهی، پس برای لااقل یک i ، $n_i > r$ و از آنجا برای $i \geq j$ ، $\forall j$ زنجیر $a^{n_i} \subseteq a^{n_{i-1}} \subseteq \dots \subseteq a^r \subseteq q_1$ اما $a^{n_i} \subseteq b \subseteq a^{n_i}$ برای $i \geq j$ پس $b \subseteq q_1$ که تناقض است، لذا $ab = b$. حال اگر $a = m$ داریم $mb = b$ و از آنجا بنابر لم ناکایاما $b = 0$. $\square$

قضیه ۲.۱.۰. اگر R حلقه‌ای جابجایی و I ایدالی از R باشد و $I \subseteq p_1 \cup \dots \cup p_n$ که حداکثر ۲ تا از p_i ها اول نباشند آنگاه $I \subseteq p_i$ برای لااقل یک i .

قضیه ۳.۱.۵ (Davis) اگر $p_1, \dots, p_n$ ایدالهای اول از حلقه جابجایی R باشند و I یک ایدال و $x \in R$ قسمتی که $xR + I \not\subseteq p_1 \cup \dots \cup p_n$ ، آنگاه $i \in I$ وجود دارد که $x + i \notin \bigcup_{j=1}^n p_j$. در این قضیه حداکثر دوتا از ایدالها می‌توانند اول نباشند.

قضیه ۴.۱.۵ فرض کنیم R, S حلقه‌هایی جابجایی باشند و $f: R \rightarrow S$ یک همومورفیزم یکدست باشد (S به‌عنوان یک R مدول که تحت f القا می‌شود، یکدست باشد) اگر I, J ایدالهایی از حلقه R باشند آنگاه $(I \cap J)S = IS \cap JS$ و اگر ایدال J متناهی مولد باشد آنگاه $(I :_R J)S = (IS :_S JS)$.

برهان: همومورفیزم R -مدول $\phi: R \rightarrow \frac{R}{I} \oplus \frac{R}{J}$ دارای هسته $\text{Ker } \phi = I \cap J$ است. پس

$$0 \rightarrow I \cap J \rightarrow R \xrightarrow{\phi} \frac{R}{I} \oplus \frac{R}{J} \rightarrow 0$$

دنباله‌ای دقیق است از R -مدولها. چون S یک R مدول یکدست است پس رشته مقابل هم دقیق است.

$$0 \rightarrow (I \cap J) \otimes_R S \rightarrow R \otimes_R S \xrightarrow{\phi \otimes 1} \frac{R}{I} \otimes S \oplus \frac{R}{J} \otimes S \rightarrow 0$$

و لذا رشته زیر دقیق است

$$0 \rightarrow (I \cap J) \otimes_R S \rightarrow S \xrightarrow{\bar{\phi}} \frac{S}{IS} \oplus \frac{S}{JS} \rightarrow 0$$

چون دنباله فوق دقیق است، پس $\text{Ker } \bar{\phi} = (I \cap J) \otimes_R S$ از طرفی $\text{Ker } \bar{\phi} = IS \cap JS$. پس $IS \cap JS = (I \cap J) \otimes_R S$ از طرفی S, R -یکدست است پس برای هر ایدال a از $a \otimes_R S = aS$ لذا $(I \cap J) \otimes_R S = (I \cap J)S$.

برای اثبات قسمت دوم قضیه، فرض کنیم $J = \langle a_1, \dots, a_n \rangle$ ، لذا $\langle I : J \rangle = \bigcap_{i=1}^n \langle I : a_i \rangle$ ، بنابراین

اگر حکم این قسمت را برای حالتی که J توسط یک عضو تولید می‌شود، نشان دهیم. بنابر قسمت قبل داریم

$$\langle I : J \rangle S = \left(\bigcap_{i=1}^n \langle I : a_i \rangle \right) S = \bigcap_{i=1}^n (I : a_i) S = \bigcap_{i=1}^n (IS : f(a_i)S) = \langle IS : JS \rangle$$

لذا فرض کنیم $x \in R$ و S روی R یکدست باشد. نشان می‌دهیم که $(IS :_S f(x)S) = (I :_R x)S$. ابتدا فرض کنیم که $f(r)s \in f(x)S$ برای $r \in (I :_R x)$ و $s \in S$ ، مولدی برای ایدال $(I :_R x)S$ باشد و فرض کنیم $f(x)s' \in f(x)S$ داریم:

$$(f(r)s)(f(x)s') = f(rx)ss' \in f(I)S = IS$$

. از طرف دیگر رشته دقیق زیر را داریم

$$0 \longrightarrow \frac{R}{(I :_R x)} \xrightarrow{h} \frac{R}{I} \xrightarrow{g} \frac{R}{(I, x)} \longrightarrow 0$$

که توابع h, g چنین هستند:

$$h(r + (I :_R x)) = rx + I, \quad g(r + I) = r + (I, x)$$

بسهولت می‌توان دید رشته فوق دقیق است. چون S ، R یکدست است، پس

$$0 \longrightarrow \frac{R}{(I : x)} \otimes_R S \xrightarrow{\bar{h}} \frac{R}{I} \otimes_R S \xrightarrow{\bar{g}} \frac{R}{(I, x)} \otimes_R S \longrightarrow 0$$

$$\implies 0 \longrightarrow \frac{S}{(I : x)S} \xrightarrow{\bar{h}} \frac{S}{IS} \xrightarrow{\bar{g}} \frac{S}{(I, x)S} \longrightarrow 0$$

$$\bar{h}(s + (I : x)S) = x.s + IS = f(x)s + IS$$

$$\bar{g}(s + IS) = s + (I, x)S$$

حال فرض کنیم که $s \in S$ و $s \in (IS :_S x.S)$ پس $sx \in IS$ بعبارتی $f(x)s \in IS$ لذا $s + (I : x)S \in \text{Ker } \bar{h}$ و چون $\bar{h}$ یک به یک است پس $s \in (I : x)S$ و از آنجا حکم برقرار است. $\square$

قضیه ۵.۱.۵. اگر R یک حلقه موضعی و $C.M$ باشد و $x_1, \dots, x_n \in m$ بقسمی که $ht(x_1, \dots, x_n) = n$ آنگاه $x_1, \dots, x_n$ یک R -دنباله است.

برهان: چون $C.M(R, m)$ است، پس $\text{grad}(I, R) = n$ که $J = (x_1, \dots, x_n)$ ابتدا فرض کنیم که a یک ایدال حلقه R باشد و $x \in R$ و $b = a + xR$ ، نشان می‌دهیم که $\text{grad}(b, R) \leq 1 + \text{grad}(a, R)$.

فرض کنیم $\text{grad}(a) = m$ لذا $t_1, \dots, t_m \in a$ دنبالهٔ ماکسیمال a میگیریم، داریم: $R^* = \frac{R}{(t_1, \dots, t_m)}$ پس $\text{grad}(a^*, R^*) = 0$ لذا کفایت نشان دهیم که $\text{grad}(b^*, R^*) \leq 1$ وقتی $a^* \subseteq Z(R^*)$.

پس مسئله را برای حالتی که $a \subseteq z(R)$ و $b = a + xR$ باشد حل کرده و نشان می‌دهیم $\text{grad}(b, R) \leq 1$ اگر $b \subseteq z(R)$ پس $\text{grad}(b) = 0$ لذا فرض کنیم که $b \not\subseteq z(R)$ پس $a + xR \not\subseteq Z(R)$ حال مطابق (۳-۱-۰)

$\alpha \in a$ موجود است که $\alpha = u + x \notin Z(R)$ ، بوضوح $b = uR + a$ ، کفایت نشان دهیم $b \subseteq Z\left(\frac{R}{uR}\right)$

$$y \in b \Rightarrow y = \alpha + ru, \quad \alpha \in a \subseteq Z(R) \Rightarrow \exists t \neq 0, \quad \alpha t = 0$$

$$\Rightarrow yt = \alpha t + rut \in (u) \Rightarrow y \in z\left(\frac{R}{uR}\right)$$

رابطه اخیر بشرطی برقرار است که $t \notin uR$ ، اگر $t \in uR$ پس $t = ut_1$ و از آنجا داریم:

$$\alpha t = 0 \Rightarrow \alpha t_1 u = 0 \Rightarrow \alpha t_1 = 0$$

زیرا $u \notin Z(R)$ ، اگر $t_1 \notin uR$ ، مجدداً $yt_1 \in uR$ و لذا $y \in z\left(\frac{R}{uR}\right)$ و اگر $t_1 \in uR$ پس $t_1 = Ut_2$ و از آنجا $t = U^2 t_2 \in U^2 R$ ، چون $u \in m$ پس $\bigcap_{n=1}^{\infty} u^n R = 0$ و لذا اگر $t \in u^n R$ پس $t = 0$ ، که تناقض است لذا $t_k \notin uR$ و $\alpha t_k = 0$ ، حال با توجه به استقرا ریاضی روی m ، نشان می‌دهیم $\text{grad}(b, R) = 1$ و از آنجا $t_k \notin uR$ و $\alpha t_k = 0$ ، $J = (x_1, \dots, x_{n-1})$ پس $\text{grad}(J) \leq n - 1$ اما $I = J + Rx_n$ لذا

$$\text{grad}(I, R) \leq 1 + \text{grad}(J, R) \Rightarrow \text{grad}(J, R) \geq n - 1 \Rightarrow \text{grad}(J, R) = n - 1$$

پس بنا بر فرض استقرا $x_1, \dots, x_{n-1} \in R - J$ دنباله‌اند. اگر $x_n \in Z\left(\frac{R}{J}\right)$ لذا $a \in R - J$ هست که $x_n a \in J$ ، نشان می‌دهیم $I \subseteq Z\left(\frac{R}{J}\right)$.

$$t \in I \Rightarrow t = rx_1 + \dots + r_n x_n \Rightarrow ta \in J \Rightarrow t \in Z\left(\frac{R}{J}\right) \Rightarrow I \subseteq Z\left(\frac{R}{J}\right)$$

بنابراین $n - 1 = \text{grad}(I, R)$ که تناقض است، پس $x_n \notin Z\left(\frac{R}{J}\right)$ و از آنجا $x_1, \dots, x_n \in R - J$ دنباله‌اند. $\square$